

Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Oyun Davranışları ve Rekabet Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Examining the Relationship between Play Behaviors and Competition Styles of Preschool Children

Tunahan Karaarslan, Asude Balaban Dağal, Müslimat Oya Ramazan

Yazar Bilgileri

Tunahan Karaarslan
Arş. Gör., İstanbul Esenyurt
Üniversitesi, Çocuk Gelişimi,
tunahankaraarslan@esenyurt.edu.tr

Asude Balaban Dağal
Prof. Dr., Marmara Üniversitesi,
Temel Eğitim,
asudebd@marmara.edu.tr

Müslimat Oya Ramazan
Doç. Dr., Marmara Üniversitesi,
Temel Eğitim,
oramazan@marmara.edu.tr

ÖZ

Bu çalışmanın amacı okul öncesi dönem çocuklarının oyun davranışları ve rekabet stilleri arasında ilişki olup olmadığının ortaya çıkarılması olarak belirlenmiştir. Çalışmanın bu amacına ek olarak çocukların oyun davranışları ve rekabet stillerinin demografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı da tespit edilmiştir. Bu çalışmada nicel araştırma metodolojisine sahip tarama araştırma modelinden ilişkisel tarama deseni kullanılmıştır. Çalışma grubunu İstanbul ilinde 2023-2024 eğitim-öğretim yılında okul öncesi eğitime devam etmekte olan 60-72 aylık 302 çocuk oluşturmuştur. Bu çalışmada elde edilen veriler ile demografik özelliklerin incelenmesinde parametrik olmayan testler kullanılarak oyun davranışları ve rekabet stilleri arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla da korelasyon katsayısı kullanılarak çözümlenmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre çocuklar en çok sosyal oyun davranışı ile göreve yönelik rekabet stili davranışı sergilemektedir. Oyun davranışları ile rekabet stilleri bazı demografik özelliklere göre farklılaşmaktadır. Çocukların, yalnız-aktif, itiş-kakış ve sosyal oyun davranışları ile rekabet stilleri arasında ilişki tespit edilmiştir. Bu sonuçlar okul öncesi dönemdeki çocukların rekabet stilleri ve oyun davranışları arasında ilişki olduğunu göstermektedir.

Makale Bilgileri

Anahtar Kelimeler

Okul öncesi
60-72 ay
Oyun davranışları
Rekabet stilleri

Keywords

Preschool
60-72 month
Play behaviors
Competition styles

Makale Geçmişi

Geliş: 15.08.2024
Kabul: 11.02.2025

ABSTRACT

The aim of this study is to reveal whether there is a relationship between preschool children's play behaviors and competition styles. In addition to this purpose of the study, it was also determined whether children's play behaviors and competition styles differed in terms of demographic variables. In this study, the relational survey design, which is a survey research model with a quantitative research methodology, was used. The study group consisted of 302 children aged 60-72 months who were attending pre-school education in the 2023-2024 academic year in İstanbul. While non-parametric tests were used to examine the data obtained in this research and demographic characteristics, analyzes were carried out using the correlation coefficient to examine the relationships between play behaviors and competition styles. According to the results of the research, children mostly exhibited social play behavior and task-oriented competition style behavior. Play behaviors and competition styles differed in terms of some demographic characteristics. A relationship was determined between children's solitary-active, rough-and-tumble and social play behaviors and their competition styles. These results show that there is a relationship between competitive styles and play behaviors of preschool children.

Makale Türü

Araştırma

Önerilen Atıf

Karaarslan, T., Balaban-Dağal, A., & Ramazan, M. O. (2025). Okul öncesi dönem çocuklarının oyun davranışları ve rekabet stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *TEBD*, 23(1), 482-505. <https://doi.org/10.37217/tebd.1534104>

Giriş

Oyun, bireylerin yaşı ne olursa olsun onların hayatına sayısız yarar sunmaktadır. Olumlu sosyal iletişim ve etkileşimi teşvik eden, eğlenceli ve yaratıcı olan oyun, çocukların gelişimsel alanlarda başarılı olmalarını, engellere direnmelerini ve duygularını düzenleyip kendi dünyalarını kontrol edebilme olanağı vermektedir (Schaefer, 2013). Çocuk ve oyun birbirlerini bütünleyen iki ögeye benzemektedir. Oyun, çocuk için vazgeçilmez bir eylemi oluştururken çocuğun hayata hazırlanmasında da eğlence ve neşe kaynaklı en etkili destekçisidir (Bodrova ve Leong, 2010). Çocuk, oyun zamanında hayat için gerekli olan bilgi, beceri ve davranışları kendiliğinden öğrenmektedir. Ayrıca ruhsal ve bedensel gelişiminin sağlıklı olabilmesi için uyku ve beslenme gibi önemli bir gereksinimdir (Kaytez ve Durualp, 2014). Oyun, çocukların gelişimlerine yardımcı olan ve onların yaşama daha rahat uyum sağlamalarında önemli bir etkidir. Ayrıca çocuklar, oyun aracılığıyla streslerini atıp kendilerini rahatlatırlar.

Oyun, çocukların fiziksel, sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimlerini etkilemektedir (Saracho ve Spodek, 1998). Restall ve Magill-Evans (1994) çocukların oyun vasıtasıyla rollere girip etkileşim içerisinde bulduklarını ve becerilerini geliştirdiklerini belirtmişlerdir. Oyun, arzuların yerine getirilmesi, uygulamaların yapılması, fazla enerjinin atılması, rahatlama ve zevk alma ile ilişkili bir öğrenme şeklidir. İnsan davranışlarının geneli incelendiğinde yaşam deneyimlerinin çocukların oynamış oldukları oyunlara yansıdığı görülmektedir. Bir başka tanımla oyun, insandaki tüm işlevlerin bileşimini oluşturup dengede tutmak olarak tanımlanmaktadır (Cook ve Cook, 2005).

Oyun vasıtasıyla akranlarıyla bir araya gelip sosyal dünya ile ilgili ilk adımlarını atıp birincil sosyal etkileşim etkinliklerine giren çocuklar için okul öncesi dönemin önemi büyüktür (Rose-Krosner, 1997). Okul öncesi dönemde yaşanan akran ilişkileri çocukların diğer bireylerle geçinmeleri, problemleri çözmeleri ve sıkıntıların üstesinden gelebilmeleri için gerekli bilgi ve becerileri edinmelerine kaynak oluşturmaktadır (Shure ve Spivack, 1988). Leff vd. (2004), yaşlıların birlikte oyun oynadıkları zamanlarda akran kabulü, dışlanma, rekabet gibi önemli durumların ortaya çıktığını belirtmiş ve bu durumların da çocukların akran grubu içerisindeki sosyal konumlarını etkilediğini belirtmişlerdir. Sosyalleşme, erken çocukluk döneminde önemli bir yer tutmaktadır. Çocukların aynı zamanda aynı kaynaklara ulaşmak istemeleri ise sosyalleşme sürecinin içerisinde yer alan rekabetçi davranışlar edinmelerini sağlamaktadır. Başkalarını yenme, diğerlerinden daha iyi yapma, kendi yaptığı hal ve hareketleri diğerleriyle karşılaştırma gibi durumlar dürtüsü de rekabetçi davranışlar kapsamında yer almaktadır (Tsiakara ve Digelidis, 2014). Çocuklar, okul öncesi dönemde oynanan oyunun türüne göre farklı oyun davranışları göstermektedirler. Kişisel ve çevresel etkenler tarafından şekillenen bu oyun davranışları ise çocukların oynamış oldukları oyunu, o oyun türünden farklı bir hale büründürebilmektedir (Shaffer, 2008). Okul öncesi dönemde oyun davranışları yalnız-pasif,

yalnız-aktif, sessiz, itiş-kakış ve sosyal oyun davranışları olarak gruplandırılmıştır (Coplan ve Rubin, 1998). Okul öncesi dönemde çocuklar, akranlarıyla birlikte girdikleri ortamlarda farklı oyun davranışları sergilemektedirler. Çocukların sergilemiş oldukları oyun davranışları ise farklı rekabetçi davranışlardan etkilenmektedir.

Rekabet davranışları insanın doğasında olan ve farklı biçimlerde sergilenen davranış türleri olup kişi, rekabet sonucunda yarıştığı konuda ön plana çıkmayı amaçlamaktadır. Okul öncesi dönemdeki çocuklarda da bu davranışlar görülmektedir (Sönmez, 2016). Tsiakara ve Diegelidis (2014) okul öncesi dönemdeki çocukların rekabet davranışlarını gözlemişler ve çocukların girdikleri sosyal ortamlarda çeşitli rekabetçi davranışlar sergilediklerini bulmuşlardır. Ortamın rekabete yönelik olması kazanma isteğini arttırmakta ve bu istekle birlikte oluşan motivasyon da rekabetçi davranışlara yöneltmektedir (Malhotra, 2010). Rekabet duygusu, belirli bir seviyeye kadar çocuğun işe yoğunlaşmasını sağlarken, aşırı rekabet ortamları ise sosyal ve duygusal uyumunu olumsuz etkileyebilmektedir. Ayrıca, rekabet stilleri bireyin doğasında bulunan ve çeşitli şekillerde sergilenen davranış türlerinden biridir (Sönmez, 2016). Çocukların okul öncesi dönemdeki rekabetçi davranışları ise baskınlığın korunumu hiyerarşisi, göreve odaklı rekabet ve başkalarına odaklı rekabet olacak şekilde belirlenmiştir (Paquette vd., 2013).

Çocuklar okulda akranlarıyla girdikleri ilişkilerde farklı sosyal davranışları birbirlerinden edinirler. Bu sosyal ortamlarda kurallara uymayan bir çocuk varsa süreç içerisinde arkadaşlarından öğrenerek kurallara uyum sağlayıp birbirlerini bu olumsuz koşullarda destekleyebilirken saldırgan davranış gösteren bir çocuğu görünce de onun gibi saldırganlaşabilirler (Çetin vd., 2002). Leuba (1933) iki yaşında olan çocukları mandal asma oyununda bireysel ve çiftler olarak gözlemlediğinde rekabetçi davranışlar göstermediklerini ancak 3-4 yaşlarından itibaren çocuklarda rekabetçi davranışların gözlemlendiğini ortaya koymuştur. Benenson vd. (2001) ise yapmış oldukları çalışmada çocukları ikiye bölünmüş ve dörderli olarak gruplara ayırıp beş dakikalık ödüllü oyunlarda gözlemlemiştir. Bu oyunlar kapsamında dörderli grup olan çocukların ikiye bölünmüş gruplar olan çocuklardan daha çok rekabetçi davranışlar sergilediklerini belirtmişlerdir.

İlgili alanyazın tarandığında okul öncesi dönem çocuklarının oyun davranışları ile “zorbalık davranışları, duygu düzenleme becerileri, öğrenme merkezleri, sosyal problem çözme becerileri, psikolojik dayanıklılık, sosyal konum, oyuncak tercihleri ve sosyal duygusal uyum, kişilerarası problem çözme davranışları, bağlanma stilleri ve sosyal beceri düzeyleri, ahlaki ve sosyal kural algıları, sınıf ortamındaki sosyal davranışları, baba tutumları, prososyal davranışları” arasındaki ilişkileri inceleyen çalışmalar bulunmakta olup alanyazına sınırlı sayıda katkı sağlamaktadır (As-Çiftçi, 2022; Bal, 2022; Gencer, 2022; Metin, 2020; Metin-Aslan ve Tuğrul, 2013; Mucuk, 2020; Ogelman

vd., 2022; Ogelman vd., 2023; Öztürk, 2019; Özyürek ve Kılınc, 2015; Sezici ve Yiğit, 2019; Teke, 2019; Yurdakul vd., 2021).

Rekabet stillerine yönelik alanyazın tarandığında ise Bilici (2019) okul öncesi dönemdeki çocukların rekabet stillerini inceleyen yurtdışı temelli pek çok çalışmanın var olduğunu belirtirken Türkiye’de ise bu alandaki çalışmaların yeterli düzeyde olmadığını belirtmiştir. Uyanık-Balat vd. (2017), rekabet davranışını inceleyen araştırmaların okul öncesi dönem çocuklarında oldukça yetersiz olduğunu belirtmektedir. Okul öncesi dönemdeki rekabet stillerine yönelik alanyazın tarandığında ise çocukların rekabet stilleri ile “problem çözme ve duygusal uyumları, farklı erken çocukluk eğitimi programları, anne-baba tutumları, anne-baba kabul-ret davranışı, zorbalık davranışları ve liderlik özellikleri” arasındaki ilişkileri inceleyen çalışmalar bulunmaktadır (Bilici, 2019; Bülbül ve Akkaynak, 2021; Çakır, 2022; Gün, 2023; Özçelik, 2020).

Dolayısıyla alanyazında okul öncesi çocuklarının rekabet stilleri ile oyun davranışları arasındaki ilişkinin incelenmemesi bir açıklık oluşturmaktadır. Tüm bu bilgiler ve alanyazındaki bu açıklık doğrultusunda okul öncesi dönemdeki çocukların oyun davranışları ile rekabet stillerinin birbirleriyle etkileşim içerisinde olduğu düşünülmüştür. Sosyal ortamlarda gözlemlenen oyun davranışları rekabet stillerinin sebebi veya rekabet stilleri oyun davranışlarının sebebi olduğu düşünülmektedir. Oyun davranışları ve rekabet stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi başta alanyazına katkı sağlamakla birlikte hem öğretmenlere rehber olacak hem de öğretmenlerin çocukların bu özellikleriyle karşılaştıklarında onları anlamasına ve gerçekleştirecekleri uygulamalara destek olmasına önemli bir şekilde katkı sağlayacaktır.

Bu araştırmanın temel amacı, okul öncesi dönemdeki çocukların oyun davranışları ve rekabet stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Belirlenen bu temel amaç kapsamında aşağıdaki alt amaç soruları belirlenerek her birine ayrı cevap aranmıştır.

1. 60-72 aylık çocuklar hangi oyun davranışını ne düzeyde gösterir?
2. 60-72 aylık çocuklar hangi rekabet stilini ne düzeyde gösterir?
3. 60-72 aylık çocukların oyun davranışları ile rekabet stilleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
4. 60-72 aylık çocukların oyun davranışları demografik özelliklerine (cinsiyeti, yaşı, okul öncesi eğitim kurumuna devam etme süresi, kardeş sayısı ve doğum sırası) göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
5. 60-72 aylık çocukların rekabet stilleri demografik özelliklerine (cinsiyeti, yaşı, okul öncesi eğitim kurumuna devam etme süresi, kardeş sayısı ve doğum sırası) göre değişiklik göstermekte midir?

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Bu araştırmada, 60-72 aylık okul öncesi dönem çocuklarının oyun davranışları ile rekabet stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama deseni, betimsel tarama modeli alt türlerinden biri olup en az iki ya da daha çok değişken arasında anlamlı bir ilişkinin var olup olmamasında ve ilişki var ise bu ilişkinin derecesini belirlemek amacıyla yapılan araştırmalarda yer verilmektedir (Büyüköztürk vd., 2016).

Çalışma Grubu

Uygun örnekleme yöntemi ile çalışma grubu belirlenmiştir. Uygun örnekleme yöntemi araştırmanın veri toplama aşamasında zaman ve ekonomik olarak makul örneklemelere ulaşılabildiğinde kullanılır (Büyüköztürk vd., 2016). Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul iline bağlı Ataşehir, Bahçelievler, Başakşehir, Kartal ve Pendik ilçelerinde yer alan 2023-2024 eğitim-öğretim yılı kapsamındaki okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 60-72 aylık 302 çocuk oluşturmaktadır. Bu çocukların 160'ı erkek, 142'si kızdır. 175 çocuk 60-66 aylıktır, 127 çocuk ise 67-72 aylıktır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında aileler ve çocuklara ilişkin demografik bilgilerle ilgili "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Çocukların oyun davranışlarını ölçmek amacıyla "Okul Öncesi Oyun Davranış Ölçeği" ve çocukların rekabet stillerini ölçmek için ise "Okul Öncesi Rekabet Ölçeği" kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacıların hazırlamış olduğu sekiz soruluk "Kişisel Bilgi Formu" kapsamında çocuğun kardeş sayısı, doğum sırası, cinsiyeti, yaşı (ay olarak) ve okul öncesi eğitim kurumuna devam etme süresi çocuğun kişisel bilgi dosyasından çocuğun öğretmeni tarafından doldurulmuştur.

Okul Öncesi Oyun Davranış Ölçeği

Küçük çocukların oyunlar esnasında sergiledikleri bireysel davranışlarını okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri ile belirlemek amacıyla Coplan ve Rubin (1998) tarafından geliştirilmiştir. Ogelman (2012) tarafından Türkçeye uyarlanan ölçeğin 18 maddesi ve beş alt boyutu bulunmaktadır. Alt boyutlar ve iç tutarlılık katsayıları; sessiz davranış .85; yalnız-pasif davranış .79; yalnız-aktif davranış .76; sosyal oyun .96 ve itiş-kakış oyunu .92 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin tümü ile alt boyutları arasındaki korelasyonlar ve alt boyutların kendi arasındaki korelasyonlar yapı geçerliliği kapsamında belirlenmiştir. Çalışma bulguları neticesinde toplam 18 maddeden oluşan ve Likert tipinde 1: Hiç, 2: Seyrek, 3: Bazen, 4: Sık sık ve 5: Her zaman şeklinde şıkları bulunan Okul Öncesi

Oyun Davranış Ölçeği'nin Türkçe formatı, 5-6 yaş arası çocukların oyun davranışlarını belirleyebilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracıdır (Ogelman, 2012).

Okul Öncesi Rekabet Ölçeği

3-6 yaş arası çocukların rekabet etme stillerini değerlendirmek amacıyla Paquette vd. (2013) tarafından geliştirilen Okul Öncesi Rekabet Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması ise Uyanık-Balat vd. (2017) tarafından gerçekleştirilmiştir. Baskınlık korunumu hiyerarşisi (3 madde), göreve yönelik rekabet (6 madde) ve başkalarına odaklı rekabet (8 madde) adlı üç boyuttan oluşmakta olup güvenilirlik katsayıları sırasıyla .95, .92 ve .85 olarak hesaplanmıştır. Ölçekte toplam 17 madde yer almaktadır. Bu maddelerin 1 asla, 2 hemen hemen asla, 3 bazen, 4 genellikle, 5 çoğu zaman, 6 her zaman olacak şekilde Likert tipinde seçenekleri olup okul öncesi dönemdeki çocukların rekabet davranışlarının gözlemlenip belirlenmesi amacıyla çocukların öğretmenleri tarafından her çocuk için ayrı doldurulacak biçimde hazırlanmıştır. Okul Öncesi Rekabet Ölçeği'nin iç tutarlılık Cronbach's alfa değerlerine bakıldığında; göreve yönelik rekabet alt boyutu için 0,852 olarak, baskınlık korunumu hiyerarşisi alt boyutu için ise 0,772 olarak ve başkalarına odaklı rekabet alt boyutu için 0,859 olarak saptanmıştır. Ölçeğin Cronbach's alfa değerler toplamı ise 0,795 olup ölçekte yer alan tüm alt boyutların Cronbach alfa değerleri alanyazında önerilen sınır değerinin yukarısında olduğu görülmektedir (Uyanık-Balat vd., 2017).

Verilerin Analizi

Veriler nicel yöntemler ile analiz edilmiş olup normal dağılıp dağılmadıkları tespit edilmiştir. Bu kapsamda Kolmogorov Smirnov testi yapılmıştır. İncelemeler sonucunda .05 anlamlılık düzeyinde verilerin normallik varsayımına uygun bir şekilde dağılmadığı tespit edilmiştir. Bu doğrultuda parametrik olmayan istatistik testlerinin uygulanmasına karar verilmiştir. Araştırmanın birinci ve ikinci alt amaç soruları kapsamında Okul Öncesi Oyun Davranış Ölçeği ve Okul Öncesi Rekabet Ölçeği vasıtasıyla ulaşılan veriler betimsel analiz yöntemi ile açıklanmıştır. Ölçeklerin alt boyutlarından elde edilen ortalamalar ve standart sapma değerleri kullanılarak hangi alt boyutu gösteren davranışa daha eğilimli olduğu çıkarımında bulunulmuştur. Araştırmanın üçüncü alt amaç sorusu için parametrik olmayan korelasyon testi Spearman Sıra Farkları Korelasyon Katsayısı ile analiz edilmiştir ve oyun davranışları ile rekabet stilleri arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Araştırmanın dördüncü ve beşinci alt amaç soruları için oyun davranışları ve rekabet stillerinin demografik değişkenler açısından farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Bu kapsamda Mann-Whitney-U testi iki değişkenli demografik özellikler için uygulanmıştır. Kruskal-Wallis-H testi ise ikiden fazla değişkenli demografik özelliklere yönelik gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

Okul öncesi dönemdeki çocukların oyun davranışları ve rekabet stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi ile bu değişkenlerin çocukların demografik özelliklerine göre farklılaşıp farklılaşmadığına dair incelemeler de bu bölüm kapsamında aktarılmıştır. Toplanan verilere yönelik yapılan analizler sonucu ortaya çıkan bulgular, çalışmanın alt amaç sorularına uygun şekilde sırasıyla tablolar ile aktarılmıştır.

Çalışma kapsamında birinci alt problem 60-72 aylık çocukların oyun davranışlarının nasıl olduğudur. Çocukların Okul Öncesi Oyun Davranış Ölçeği'nden aldıkları puanlar analiz edilerek Tablo 1'de ilgili alt problemin betimsel analiz sonuçları gösterilmiş ve açıklanmıştır.

Tablo 1. Çocukların Okul Öncesi Oyun Davranış Ölçeği'nden Aldıkları Puanlara İlişkin Betimsel Analizler

<i>Oyun Davranışları</i>	<i>N</i>	<i>X̄</i>	<i>Ss</i>
Sosyal Oyun	302	3,780	.82
Yalnız-Pasif Oyun	302	3,16	.76
İtiş-Kakış Oyun	302	2,45	1,34
Sessiz Oyun	302	3,06	.90
Yalnız-Aktif Oyun	302	2,23	.75

Tablo 1'de belirtilen betimsel analiz sonuçları incelendiğinde ortalamalara göre en çok sosyal oyun ($X=3,78$; $Ss=.82$) davranışı daha sonra sırasıyla yalnız-pasif oyun ($X=3,16$; $Ss=.76$), sessiz oyun ($X=3,06$; $Ss=.90$), itiş-kakış oyun ($X=2,45$; $Ss=1,34$), yalnız-aktif oyun ($X=2,23$; $Ss=.75$) davranışı sergiledikleri söylenebilmektedir.

Araştırmanın ikinci alt problemi 60-72 aylık çocukların rekabet stillerinin nasıl olduğudur. Çocukların Okul Öncesi Dönem Rekabet Ölçeği'nden aldıkları puanlar analiz edilerek Tablo 2'de ilgili alt problemin betimsel istatistikleri gösterilmiş ve açıklanmıştır.

Tablo 2. Çocukların Okul Öncesi Dönem Rekabet Ölçeği'nden Aldıkları Puanlara İlişkin Betimsel Analizler

<i>Rekabet Stilleri</i>	<i>N</i>	<i>X̄</i>	<i>Ss</i>
Başkalarına Odaklı Rekabet	302	3,22	1,04
Baskınlığın Korunumu Hiyerarşisi	302	3,98	.97
Göreve Yönelik Rekabet	302	4,50	1,09

Tablo 2'de belirtilen betimsel analiz sonuçları incelendiğinde ortalamalara göre en çok göreve yönelik rekabet ($X=4,50$; $Ss=1,09$) daha sonra sırasıyla baskınlığın korunumu hiyerarşisi ($X=3,98$; $Ss=.97$) ve başkalarına odaklı rekabet ($X=3,22$; $Ss=1,04$) stillerinin sergilendiği söylenebilmektedir.

Araştırmanın diğer alt problemleri için öncelikle oyun davranışları ve rekabet stillerine yönelik elde edilen verilere normallik testi yapılmıştır. Veri sayısı dikkate alınarak Kolmogorov Smirnov testi yapılmıştır ve değişkenler bazında p değerlerinin .05'ten küçük olduğu görülmüştür.

İncelemeler sonucunda verilerin normallik varsayımına uygun bir şekilde dağılmadığı tespit edilmiştir. Bu doğrultuda parametrik olmayan istatistik testlerinin uygulanmasına karar verilmiştir.

Araştırmanın üçüncü alt problem sorusu “60-72 aylık çocukların oyun davranışları ile rekabet stilleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır? Aralarında ilişki varsa nasıldır?” şeklindedir. Oyun davranışları ile rekabet stilleri arasındaki ilişki parametrik olmayan Spearman Sıra Farkları Korelasyon Katsayısı Analizi ile analiz edilmiş ve Tablo 3’te aktarılmıştır.

Tablo 3. Çocukların Oyun Davranışları ile Rekabet Stilleri Arasındaki İlişki ile İlgili Spearman Sıra Farkları Korelasyon Katsayısı Analizi Bulguları

<i>Değişkenler</i>	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Sosyal Oyun	1	-.011	.009	.191*	-.456*	.072	.579*	.377*
2. Yalnız-Pasif Oyun	-.011	1	-.117*	.516*	.405*	.056	.095	-.050
3. İtiş-Kakış Oyun	.009	-.117*	1	-.214*	.082	.412*	-.203*	.240*
4. Sessiz Oyun	.191*	.516*	-.214*	1	.251*	-.014	.109	-.099
5. Yalnız-Aktif Oyun	-.456*	.405*	.082	.251*	1	.137*	-.407*	-.285*
6. Başkalarına Odaklı Rekabet	.072	.056	.412*	-.014	.137*	1	-.047	.450*
7. Göreve Yönelik Rekabet	.579*	.095	-.203*	.109	-.407*	-.047	1	.310*
8. Baskınlığın Korunumu Hiyerarşisi	.377*	-.050	.240*	-.099	-.285*	.450*	.310*	1

*Korelasyon 0.05 düzeyi anlamlıdır (2 kuyruklu).

Tablo 3’te Spearman Sıra Farkları Korelasyon Katsayısı Analiz sonuçları incelendiğinde sosyal oyun davranışı ile göreve yönelik rekabet stili arasında pozitif yönde güçlü bir ilişki ($\rho=.579$; $p<.05$), sosyal oyun davranışı ile baskınlığın korunumu hiyerarşisi rekabet stili arasında pozitif yönde güçlü bir ilişki ($\rho=.377$; $p<.05$), itiş-kakış oyun davranışı ile başkalarına odaklı rekabet stili arasında pozitif yönde güçlü bir ilişki ($\rho=.412$; $p<.05$), itiş-kakış oyun davranışı ile göreve yönelik rekabet stili arasında negatif zayıf bir ilişki ($\rho=-.203$; $p<.05$), itiş-kakış oyun davranışı ile baskınlığın korunumu hiyerarşisi rekabet stili arasında pozitif yönde zayıf bir ilişki ($\rho=.240$; $p<.05$), yalnız-aktif oyun davranışı ile başkalarına yönelik rekabet stili arasında pozitif yönde zayıf bir ilişki ($\rho=.137$; $p<.05$), yalnız aktif oyun davranışı ile göreve yönelik rekabet stili arasında negatif yönde güçlü bir ilişki ($\rho=-.407$; $p<.05$), yalnız aktif oyun davranışı ile baskınlığın korunumu rekabet stili arasında negatif yönde zayıf bir ilişki ($\rho=-.285$; $p<.05$) vardır.

Araştırmanın dördüncü alt problem sorusu “60-72 aylık çocukların demografik özelliklerine göre oyun davranışları değişiklik göstermekte midir?” şeklinde olup demografik özelliklerin etkisi sırasıyla analiz edilmiştir. Öncelikle parametrik olmayan Mann-Whitney-U testi ile çocukların oyun davranışlarının cinsiyet değişkenine göre değişip değişmediğine yönelik test sonuçları Tablo 4’te sunulmuş ve açıklanmıştır.

Tablo 4. Çocukların Oyun Davranışları Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Değişiklik Gösterip Göstermediğine İlişkin Yapılan Mann-Whitney-U Testinin Bulguları

<i>Oyun Davranışları</i>	<i>Cinsiyet</i>	<i>N</i>	<i>Sıra Ortalaması</i>	<i>Sıra Toplamı</i>	<i>U</i>	<i>p</i>
Sosyal Oyun	Kız	142	161,13	22880,46	9992,500	.070
	Erkek	160	142,95	22872		
Yalnız-Pasif Oyun	Kız	142	153,17	21750,14	11123,000	.753
	Erkek	160	150,02	24003,2		
İtiş-Kakış Oyun	Kız	142	109,19	15504,98	17368,000	<.001*
	Erkek	160	189,05	30248		
Yalnız-Aktif Oyun	Kız	142	171,73	24385,66	8488,000	<.001*
	Erkek	160	133,55	21368		
Sessiz Oyun	Kız	142	138,95	19730,9	13142,000	.018*
	Erkek	160	162,64	26022,4		

*p<.05

Tablo 4 incelendiğinde itiş-kakış oyun davranışı (U=11123,000; p<.05), yalnız-aktif oyun davranışı (U=8488,000; p<.05) ve sessiz oyun davranışı (U=13142,000; p<.05) cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir. Anlamlı farkın hangi yönde olduğuna bakmak için sıralama ortalamaları incelendiğinde yalnız-aktif oyun davranışında kızların daha fazla eğilimli olduğu, itiş-kakış oyununda erkeklerin daha fazla eğilimli olduğu ve sessiz oyun davranışına erkeklerin daha fazla eğilimli olduğu söylenebilir.

Çocuklardaki oyun davranışlarının yaş değişkenine göre farklılık gösterip göstermediği parametrik olmayan Mann-Whitney-U testi ile analiz edilmiş ve testin sonuçları Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Çocukların Oyun Davranışları Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Değişiklik Gösterip Göstermediğine İlişkin Yapılan Mann-Whitney-U Testinin Bulguları

<i>Oyun Davranışları</i>	<i>Yaş</i>	<i>N</i>	<i>Sıra Ortalaması</i>	<i>Sıra Toplamı</i>	<i>U</i>	<i>p</i>
Sosyal Oyun	60-66 aylık	175	150,62	26358,5	11266,500	.837
	67-72 aylık	127	152,71	19384,17		
Yalnız-Pasif Oyun	60-66 aylık	175	146,45	25628,75	11996,500	.235
	67-72 aylık	127	158,46	20124,42		
İtiş-Kakış Oyun	60-66 aylık	175	154,11	26969,25	18784,000	.536
	67-72 aylık	127	147,91	18784,57		
Yalnız-Aktif Oyun	60-66 aylık	175	143,75	25156,25	12468,000	.066
	67-72 aylık	127	162,18	20596,86		
Sessiz Oyun	60-66 aylık	175	143,14	25049,5	12576,000	.049*
	67-72 aylık	127	163,02	20703,54		

*p<.05

Tablo 5'e göre çocukların sessiz oyun davranışları (U=12576,000; p<.05) yaşa göre anlamlı farklılık göstermektedir. Anlamlı farkın hangi yönde olduğuna bakmak için sıralama ortalamaları incelendiğinde sessiz oyun davranışında 67-72 aylık çocukların daha fazla eğilimli olduğu söylenebilir.

Çocuklardaki oyun davranışları okul öncesi eğitim kurumlarına devam etme sürelerine göre farklılık gösterip göstermediği parametrik olmayan Kruskal-Wallis-H testi ile analiz edilmiş ve testin sonuçları Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Çocukların Oyun Davranışları Puanlarının Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Etme Sürelerine Göre Değişiklik Gösterip Göstermediğine İlişkin Yapılan Kruskal-Wallis-H Testi Bulguları

<i>Oyun Davranışları</i>	<i>Okula Devam Etme Süreleri</i>	<i>N</i>	<i>Sıra Ortalaması</i>	<i>Sd</i>	<i>H</i>	<i>p</i>	<i>Fark</i>
Sosyal Oyun	12 ay ve altı (1)	186	139,76	2	21,718	.000*	2>1
	13-24 ay (2)	73	192,63				
	25 ay ve üstü (3)	43	132,47				
Yalnız- Pasif Oyun	12 ay ve altı (1)	186	155,85	2	8,670	.003*	2>1
	13-24 ay (2)	73	161,42				
	25 ay ve üstü (3)	43	115,84				
İtiş- Kakiş Oyun	12 ay ve altı (1)	186	151,42	2	.719	.727	-
	13-24 ay (2)	73	146,44				
	25 ay ve üstü (3)	43	160,44				
Yalnız-Aktif Oyun	12 ay ve altı (1)	186	145,30	2	3,263	.130	-
	13-24 ay (2)	73	166,73				
	25 ay ve üstü (3)	43	152,48				
Sessiz Oyun	12 ay ve altı (1)	186	150,12	2	1,083	.563	-
	13-24 ay (2)	73	147,65				
	25 ay ve üstü (3)	43	164,01				

*p<.05

Tablo 6 incelendiğinde çocukların oyun davranışları okul öncesi eğitim kurumlarına devam etme sürelerine göre sosyal oyun davranışında (H=21,718; p<0,05) ve yalnız-pasif oyun davranışında (H=8,670; p<0,05) anlamlı farklılık göstermektedir. 13-24 ay arası okul öncesi eğitim kurumuna devam eden çocuklar, 12 ay ve altı okul öncesi eğitim kurumuna devam eden çocuklara göre sosyal oyun davranışına ve yalnız-pasif oyun davranışına daha fazla eğilim göstermektedir.

Çocuklardaki oyun davranışlarının kardeş sayısına göre farklılık gösterip göstermediği Kruskal-Wallis-H testi ile analiz edilmiş ve testin sonuçlarına göre çocukların oyun davranışları kardeş sayılarına göre anlamlı farklılık (p>.05) göstermemektedir. Çocuklardaki oyun davranışlarının doğum sırasına göre farklılık gösterip göstermediği parametrik olmayan Kruskal-Wallis-H testi ile analiz edilmiş ve testin sonuçlarına göre çocukların oyun davranışları doğum sıralarına göre anlamlı farklılık (p>.05) göstermemektedir.

Araştırmanın beşinci alt problem sorusu “60-72 aylık çocukların rekabet stilleri demografik özelliklerine göre değişiklik göstermekte midir?” olup demografik özelliklerin etkisi sırasıyla analiz edilmiştir. Öncelikle rekabet stillerinin cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterip göstermediği parametrik olmayan Mann-Whitney-U testi ile analiz edilmiş ve test sonuçları Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Çocukların Rekabet Stilleri Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Değişiklik Gösterip Göstermediğine İlişkin Yapılan Mann-Whitney-U Testi Bulguları

<i>Rekabet Stilleri</i>	<i>Cinsiyet</i>	<i>N</i>	<i>Sıra Ortalaması</i>	<i>Sıra Toplamı</i>	<i>U</i>	<i>p</i>
Başkalarına Odaklı Rekabet	Kız	142	146,66	20825,72	12047,000	.364
	Erkek	160	155,79	24926,4		
Göreve Yönelik Rekabet	Kız	142	168,06	23864,52	9008,500	.002*
	Erkek	160	136,80	21888		
Baskınlığın Korunumu Hiyerarşisi	Kız	142	146,60	20817,2	12055,500	.356
	Erkek	160	155,85	24936		

*p<.05

Tablo 7 incelendiğinde çocukların göreve yönelik rekabet ($U=9008,500$; $p<.05$) cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir. Anlamlı farkın hangi yönde olduğuna bakmak için sıralama ortalamaları incelendiğinde göreve yönelik rekabet stilinde kızların daha fazla eğilimli olduğu söylenebilir.

Çocukların rekabet stillerinin yaş değişkenine göre değişiklik gösterip göstermediği parametrik olmayan Mann-Whitney-U testi ile analiz edilmiş ve testin sonuçları Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8. Çocukların Rekabet Stilleri Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Değişiklik Gösterip Göstermediğine İlişkin Yapılan Mann-Whitney-U Testi Bulguları

<i>Rekabet Stilleri</i>	<i>Yaş</i>	<i>N</i>	<i>Sıra Ortalaması</i>	<i>Sıra Toplamı</i>	<i>U</i>	<i>p</i>
Başkalarına Odaklı Rekabet	60-66 aylık	175	160,83	28145,25	9480,000	.029*
	67-72 aylık	127	138,65	17608,55		
Göreve Yönelik Rekabet	60-66 aylık	175	149,82	26218,5	11407,000	.694
	67-72 aylık	127	153,82	19535,14		
Baskınlığın Korunumu Hiyerarşisi	60-66 aylık	175	163,96	28693	8931,500	.003*
	67-72 aylık	127	134,33	17059,91		

* $p<.05$

Tablo 8 incelendiğinde başkalarına odaklı rekabet stili ($U=9480,000$; $p<.050$) ve baskınlığın korunumu hiyerarşisi rekabet stili ($U=8931,500$; $p<.050$) yaşa göre farklılık göstermektedir. Anlamlı farkın hangi yönde olduğuna bakmak için sıralama ortalamaları incelendiğinde başkalarına odaklı rekabet stilinde ve baskınlığın korunumu rekabet stilinde 60-66 aylık çocukların daha fazla eğilimli olduğu söylenebilir.

Çocuklardaki rekabet stillerinin kardeş sayısına göre farklılık gösterip göstermediği parametrik olmayan Kruskal-Wallis-H testi ile analiz edilmiş ve testin sonuçları Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9. Çocukların Rekabet Stilleri Puanlarının Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Değişiklik Gösterip Göstermediğine İlişkin Yapılan Kruskal-Wallis-H Testi Bulguları

<i>Rekabet Stilleri</i>	<i>Kardeş Sayısı</i>	<i>N</i>	<i>Sıra Ortalaması</i>	<i>Sd</i>	<i>H</i>	<i>p</i>	<i>Fark</i>
Başkalarına Odaklı Rekabet	Yok (1)	67	161,34	3	4,044	.257	-
	1 (2)	133	143,79				
	2 (3)	68	163,69				
	3 ve üstü (4)	34	137,90				
Göreve Yönelik Rekabet	Yok (1)	67	131,20	3	8,430	.038*	>1
	1 (2)	133	166,60				
	2 (3)	68	148,32				
	3 ve üstü (4)	34	138,81				
Baskınlığın Korunumu Hiyerarşisi	Yok (1)	67	155,67	3	1,444	.695	-
	1 (2)	133	151,14				
	2 (3)	68	155,93				
	3 ve üstü (4)	34	135,82				

* $p<.05$

Tablo 9 incelendiğinde çocukların göreve yönelik rekabet stilinde ($H=8,430$; $p<0,05$) kardeş sayılarına göre anlamlı farklılık göstermektedir. Bir kardeşi olan çocuklar kardeşi olmayan çocuklara göre göreve yönelik rekabet stiline daha fazla eğilimlidir.

Çocuklardaki rekabet stillerinin okul öncesi eğitim kurumlarına devam etme sürelerine göre farklılık gösterip göstermediği parametrik olmayan Kruskal-Wallis-H testi ile analiz edilmiş ve testin sonuçları Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10. Çocukların Rekabet Stilleri Puanlarının Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Etme Süreleri Değişkenine Göre Değişiklik Gösterip Göstermediğine İlişkin Yapılan Kruskal-Wallis-H Testi Bulguları

<i>Rekabet Stilleri</i>	<i>Okula Devam Etme Süreleri</i>	<i>N</i>	<i>Sıra Ortalaması</i>	<i>Sd</i>	<i>H</i>	<i>p</i>	<i>Fark</i>
Başkalarına Odaklı Rekabet	12 ay ve altı (1)	186	156,04	2	2,905	.234	-
	13-24 ay (2)	73	152,06				
	25 ay ve üstü (3)	43	130,90				
Göreve Yönelik Rekabet	12 ay ve altı (1)	186	144,31	2	17,685	<.001*	2>1 ve 2>3
	13-24 ay (2)	73	186,60				
	25 ay ve üstü (3)	43	123,00				
Baskınlığın Korunumu Hiyerarşisi	12 ay ve altı (1)	186	154,07	2	13,724	.001*	2>3
	13-24 ay (2)	73	169,93				
	25 ay ve üstü (3)	43	109,08				

* $p<0,05$

Tablo 10 incelendiğinde rekabet stillerinden göreve yönelik ve baskınlığın korunumu hiyerarşisi rekabet stili okul öncesi eğitim kurumlarına devam etme sürelerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Anlamlı farkın hangi yönde olduğuna bakıldığında 13-24 ay arası çocukların her iki rekabet stiline de daha eğilimli olduğu söylenebilir.

Çocuklardaki rekabet stillerinin doğum sırasına göre farklılık gösterip göstermediği parametrik olmayan Kruskal-Wallis-H testi ile analiz edilmiş ve testin sonuçlarına göre çocukların rekabet stilleri doğum sıralarına göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmanın amacı, okul öncesi dönemdeki çocukların oyun davranışları ve rekabet stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu amaçla birlikte cevap aranacak birinci alt amaç sorusu 60-72 aylık çocukların oyun davranışlarının nasıl olduğudur. Araştırma sonuçları incelendiğinde ortalamalara göre çocukların en fazla sosyal oyun davranışı sergilediği, daha sonra sırasıyla yalnız-pasif oyun, sessiz oyun, itiş-kakış oyun ve en son yalnız-aktif oyun davranışı sergiledikleri söylenebilmektedir. Uygun ve Kozikoğlu (2019) gerçekleştirdikleri bir çalışmada çocukların en çok sosyal oyun daha sonra sırasıyla paralel oyun, tek başına oyun, itiş-kakış oyun ve sessiz oyun davranışlarını sergilediklerini bulmuştur. Her iki çalışmada da en çok sosyal oyun davranışının gözlemlenmesi çocukların içinde bulunduğu okul öncesi sınıf ortamlarından kaynaklandığı söylenebilir.

İkinci alt amaç 60-72 aylık çocuklardaki rekabet stillerinin nasıl olduğudur. Araştırma sonuçlarına göre en fazla göreve yönelik rekabet daha sonra sırasıyla baskınlığın korunumu hiyerarşisi ve başkalarına odaklı rekabet stillerinin sergilendiği söylenebilmektedir. Gün (2023) araştırmasında çocukların en fazla başkalarına odaklı rekabet daha sonra göreve yönelik rekabet ve en az baskınlığın korunumu hiyerarşisi stilini tercih ettikleri sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçların farklı olmasının nedeni çocukların sergiledikleri rekabetçi davranışlar ve yetişmiş oldukları çevrenin farklı olmasından kaynaklı olabilir.

Üçüncü alt amaç sorusu 60-72 aylık çocukların oyun davranışlarının demografik özelliklere göre değişiklik gösterip göstermediğidir. Bu alt amaç doğrultusunda gerçekleştirilen analizlere göre oyun davranış ölçeği kapsamında itiş-kakış oyun davranışı, yalnız-aktif oyun davranışı ve sessiz oyun davranışı alt boyutları ile cinsiyet arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Bu bulguya göre itiş-kakış oyun davranışında erkeklerin daha fazla eğilimli olduğu söylenirken yalnız-aktif oyun davranışında ise kızların daha fazla eğilimli olduğu söylenebilir. İtiş-kakış alt boyutu içerisinde erkek çocukların sergilemiş oldukları oyun davranışları saldırganlık içerebilmektedir. Oyun sırasında erkek çocukların kızlara kıyasla daha saldırgan davranışlar sergiledikleri bulunmuştur (Maccoby ve Jacklin, 1974; Von Klitzing vd., 2000). Babalar, erkek çocukları ile daha fazla itiş kakışlı oyunlar oynarken kız çocukları ile daha farklı oyunlar tercih ediyor olabilirler. Kimmet'in (2003) gerçekleştirdiği bir çalışmada babaların, erkek çocuklarıyla çoğunlukla hareketli oyunları tercih etmeleri erkek çocukların itiş-kakış oyun davranışlarına daha fazla eğilim gösterdikleri sonucuna ulaşmıştır.

Araştırma verilerinin incelenmesi sonucu çocukların sessiz oyun davranışları yaşa göre anlamlı farklılık göstermektedir. Kılınç (2016) çocukların oyun davranışlarını yaş değişkenine göre yalnız pasif oyun, sessiz oyun ve yalnız aktif oyun davranışlarında anlamlı fark bulmuştur. Çocukların yaşı ilerledikçe sessiz oyun davranışları sergilemelerinin sebebi sosyal duygusal uyumlarının azalmasından kaynaklanıyor olabilir.

Çocukların oyun davranışları kardeş sayısına göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Çocukların kardeş sayısı ile oyun davranışları arasında anlamlı farklılık bulunmayan çalışmalar (Aşık-Öztürk, 2018; Mucuk, 2020) olduğu gibi bu iki değişken arasında anlamlı farklılık sonucuna ulaşan çalışmalarda bulunmaktadır (Bahadır, 2020; Yokuş ve Konakman, 2019). Araştırmalarda elde edilen farklı sonuçlar kardeşler arasındaki yaş farkının çok olmasından kaynaklı olabilir.

Araştırma verilerinin incelenmesiyle birlikte çocuklardaki doğum sırasının oyun davranışlarına göre anlamlı farklılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Mucuk (2020) ve Özcan (2010) yapmış oldukları çalışmalarda doğum sırasının çocukların oyun davranışlarını etkilemediği sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırma kapsamında çocukların okul öncesi eğitim kurumlarına devam etme süreleri ve oyun davranışları arasındaki ilişki incelenmiştir. 12 ay ve altı okul öncesi eğitim kurumuna devam eden çocuklar, 13-24 ay arası okul öncesi eğitim kurumuna devam eden çocuklara göre sosyal oyun davranışına ve yalnız-pasif oyun davranışına daha fazla eğilim göstermektedir. 12 ay ve altı okul öncesi eğitim alan çocuklarda farklı oyun davranışlarının görülmesinin sebebi çocukların gelişimsel özellikleri ve oyun sırasındaki ilgi alanlarının farklılığından kaynaklanıyor olabilir. Yıldız (2023) gerçekleştirmiş olduğu çalışmada okul öncesi dönem çocuklarındaki rekabet stilleri ile okul öncesi eğitim alma süreleri arasında anlamlı bir farklılık bulamamıştır. Elçi (2021) tarafından yapılan çalışmada çocukların göreve yönelik rekabet ve baskınlığın korunumu hiyerarşisi rekabet stilleri ile okul öncesi eğitime devam etme süreleri arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu farklı çalışmalarda görüldüğü üzere rekabet stilleri ile okul öncesi eğitim alma süresi arasındaki ilişki net değildir. Bu durumun sonucu ise çocukların günlük olarak almış oldukları okul öncesi eğitim sürelerinin farklılığından veya çocukların girmiş oldukları ortamdaki sosyalleşme ve etkileşimin farklı derecelerde olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Araştırmanın dördüncü alt amaç sorusu 60-72 aylık çocuklardaki rekabet stillerinin çocukların demografik özelliklerine göre değişiklik gösterip göstermediğidir. Çocukların sergiledikleri rekabet stillerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşan (Sönmez, 2016; Uyanık-Balat vd., 2017) çalışmalar vardır. Bu çalışmada kızların göreve yönelik rekabet stilinde erkeklere göre daha fazla eğilim gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Tsiakara ve Digelidis (2014) ise çalışmalarında kız çocukların erkek çocuklara göre daha az rekabetçi davranış sergiledikleri sonucuna ulaşımlardır. Cinsiyet değişkenine yönelik farklılıkla ilgili elde edilen bu farklı sonuçların kültürel etkilerden dolayı olabileceği söylenebilir.

Çocukların rekabet stilleri yaşa göre incelenmiş olup baskınlığın korunumu hiyerarşisi ve başkalarına odaklı rekabet stilinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Başkalarına odaklı rekabet stili ve baskınlığın korunumu rekabet stilinde 60-66 aylık çocukların daha fazla eğilimli olduğu söylenebilir. Bay (2020) gerçekleştirmiş olduğu çalışmada ise başkalarına odaklı rekabet stilini en küçük yaş grubu çocuklarda en yüksek değerlerde görüldüğünü belirtmiştir. Araştırmalardaki en küçük yaş gruplarında başkalarına odaklı rekabetin en yüksek değerlerde çıkmasının nedeni çocukların diğer çocuklarla ilişkiler kurmaya çalışmaları ve sosyal becerilerini geliştirmeye başlamalarından kaynaklandığı düşünülebilir. Bilici (2019) ise gerçekleştirmiş olduğu çalışmada çocukların rekabet stillerinin yaşa göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Çocukların göreve yönelik rekabet stili kardeş sayılarına göre anlamlı farklılık göstermektedir. Bir kardeşi olan çocuklar kardeşi olmayan çocuklara göre göreve yönelik rekabet stiline daha fazla

eğilimlidir. Bay (2020), Bilici (2019) ve Gün (2023) ise rekabet stillerinin kardeş sayısına göre anlamlı farklılık göstermediğini saptayan çalışmalar gerçekleştirmişlerdir.

Çocukların rekabet stilleri doğum sırasına göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Bilici (2019) ve Elçi (2021) yapmış oldukları çalışmalarda çocuklardaki rekabet stilleri ile doğum sıraları arasında anlamlı bir ilişki bulamamışlardır. Yıldız (2023) gerçekleştirdiği bir çalışmada çocukların yalnızca baskınlığın korunumu hiyerarşisi ve göreve yönelik rekabet stillerinde doğum sırasına göre anlamlı farklılık bulmuştur.

Çalışma kapsamındaki çocukların 13-24 ay arası okul öncesi eğitim kurumlarına devam etme süreleri ile göreve yönelik rekabet ve baskınlığın korunumu hiyerarşisi rekabet stilleri arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Bay (2020) ve Elçi (2021) gerçekleştirdikleri çalışmalarda çocukların okul öncesi eğitim sürelerinin uzadıkça baskınlığın korunumu hiyerarşisi rekabet stili ile göreve yönelik rekabet stilineki değerlerin arttığı sonucuna ulaşmışlardır. Yıldız (2023) gerçekleştirdiği bir çalışmada okul öncesi eğitim kurumuna devam etme süresi ile rekabet stilleri arasında anlamlı fark bulamamıştır.

Araştırmanın beşinci alt amaç sorusu 60-72 aylık çocukların oyun davranışları ile rekabet stilleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığıdır ve ilişki varsa bu ilişkinin nasıl olduğudur. Bu amaca yönelik elde edilen veriler incelendiğinde sosyal oyun davranışı ile göreve yönelik rekabet stili arasında güçlü bir pozitif ilişki sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç sosyal oyun davranışı sergileyen çocukların görevlere odaklı ve kazanmaya daha çok eğilimli olduklarını göstermektedir. Elde edilen verilere göre sosyal oyun davranışı ile baskınlığın korunumu hiyerarşisi rekabet stili arasında da pozitif yönde güçlü bir ilişki bulunmuştur. Bu sonuç ise sosyal oyun davranışı sergileyen çocukların daha çok baskın olma eğilimini ve hiyerarşik düzeni koruduklarını ortaya çıkarmıştır. Çocukların sosyal oyun davranışları ve başkalarına odaklı rekabet stilleri incelendiğinde ise bir ilişki bulunmamıştır. Sosyal oyun davranışları rekabet unsurlarını içinde barındıran ortamlardan oluşmaktadır. Dolayısıyla bu iki değişken arasında ilişki bulunmaması araştırmanın şaşırtıcı sonuçlarından biridir.

Bir diğer oyun davranışı olan itiş-kakış ile başkalarına odaklı rekabet stili arasında pozitif yönde güçlü bir ilişki bulunmuştur. Bu sonuç ile itiş-kakış oyun davranışları sergileyen çocukların rakiplerini yenme odaklı daha çok eğilimler gösterdikleri ortaya çıkmıştır. Farklı bir açıdan bakıldığında ise itiş-kakış oyun davranışı ile göreve yönelik rekabet stili arasında negatif zayıf bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç ile birlikte itiş-kakış oyun davranışları sergileyen çocukların göreve odaklanma ve kazanmaya daha az eğilim gösterdikleri bulunmuştur. İtiş-kakış oyun davranışı ile baskınlığın korunumu hiyerarşisi rekabet stili arasındaki ilişki incelendiğinde ise aralarında pozitif yönde zayıf bir ilişki ortaya çıkmıştır. Bu sonuca göre itiş-kakış oyun davranışları

sergileyen çocuklar aynı zamanda baskınlık ve hiyerarşik düzeni koruma eğilimleri de göstermektedirler.

Elde edilen verilerin analiz edilmesiyle yalnız-aktif oyun davranışı ile başkalarına yönelik rekabet stili arasında pozitif yönde zayıf bir ilişkiye ulaşılmıştır. Bu ilişkiye göre çocuklar, yalnız-aktif oyun davranışları sergiledikçe rakiplerini yenmeyi daha az önemsemektedirler. Yalnız aktif oyun davranışı ile göreve yönelik rekabet stili arasındaki ilişki ise negatif yönde güçlü bir ilişki olarak bulunmuştur. Yalnız-aktif oyun davranışları sergileyen çocukların göreve odaklanma ve kazanmayı isteme eğilimleri daha az olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Son olarak çocukların yalnız aktif oyun davranışı ile baskınlığın korunumu rekabet stili arasındaki ilişki incelenmiş ve negatif yönde zayıf bir ilişki bulunmuştur. Bulunan bu sonuca göre ise yalnız-aktif oyun davranışlarında bulunan çocuklar baskın olmama ve hiyerarşik düzeni korumama eğilimi göstermektedirler.

Öneriler

1. Bu araştırma kapsamında çocukların rekabet stilleri ve oyun davranışları öğretmenlerin görüşlerine göre belirlenmiştir. Gerçekleştirilecek olan diğer araştırmalarda çocukların rekabet stilleri ve oyun davranışları çocuklar gözlemlenerek belirlenebilir. Böylece ebeveyn ya da öğretmen algısından uzaklaşarak daha gerçekçi sonuçlar elde edilebilir.
2. Bu araştırma Okul Öncesi Oyun Davranış Ölçeği ve Okul Öncesi Rekabet Ölçeği maddeleri ile sınırlıdır. Bu ölçeklerin dışında farklı ölçme araçları ile oyun davranışları ve rekabet stilleri farklı bakış açıları ile değerlendirilebilir.
3. Bu araştırmada doğum sırasının oyun davranışlarına göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Çocuklar, doğum sıralarına göre aile içi etkileşimlerden farklı derecelerde etkilenebilirler. Dolayısıyla ebeveynler ve çocukların aile içi etkileşimlerinin nasıl gerçekleştiği ve bu etkileşimlerin de çocukların oyun davranışlarını nasıl etkilediğine yönelik çalışmalar gerçekleştirilebilir.
4. Bu araştırmada çocukların cinsiyeti, yaşı, okul öncesi eğitim kurumuna devam etme süresi, kardeş sayısı ve doğum sırasına yönelik demografik özellikler ile oyun davranışlar ve rekabet stilleri arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Gelecek araştırmalarda sosyoekonomik durum, anne ve baba öğrenim durumu, anne ve baba mesleği gibi diğer demografik özelliklere yönelik araştırmalar yapılabilir.

Kaynaklar

As-Çiftçi, İ. (2022). *Oyun davranışı ve baba tutumları arasındaki ilişkinin bazı demografik değişkenler üzerinden incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

- Aşık-Öztürk, M. (2018). *Okul öncesi eğitim kurumlarında grup ortamlarındaki oyunun değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Bahadır, G. (2020). *60-72 aylık çocukların akran oyun davranışları ve sosyal becerilerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Bal, H. (2022). *Okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal problem çözme becerileri ile oyun davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Bay, D. N. (2020). Okul öncesi dönemde çocukların rekabet stillerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 9(2), 557-578. <http://cije.cumhuriyet.edu.tr/tr/pub/issue/55146/626822> sayfasından erişilmiştir.
- Benenson, J. F., Nicholson, C., Waite, A., Roy, R., & Simpson, A. (2001). The influence of group size on children's competitive behavior. *Child Development*, 72(3), 921-928. <http://dx.doi.org/10.1111/1467-8624.00324>
- Bilici, H. (2019). *Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 60-72 aylık çocukların sosyal duygusal uyumları, sosyal problem çözme becerileri ve rekabet stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://www.proquest.com/docview/2469087417?pq-origsite=gscholar&fromopenview=true&sourcetype=Dissertations%20%20Theses> sayfasından erişilmiştir.
- Bodrova, E. & Leong, D. J. (2010). *Zihnin araçları: Erken çocukluk eğitiminde Vygotsky yaklaşımı* (G. Haktanır, Çev. Ed.). Anı.
- Bülbül, N. & Akkaynak, M. (2021). Okul öncesi eğitimine devam eden 48-72 aylık çocukların rekabet stilleri ile çocuklara yönelik ebeveyn tutumları arasındaki ilişki düzeyi. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 8(1), 32-66. <https://doi.org/10.46868/atdd.90>
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (21. b.). Pegem Akademi.
- Cook, J. L. & Cook, G. (2005). *Child development: Principles and perspectives*. Pearson Education.
- Coplan, R. J. & Rubin, K. H. (1998). Exploring and assessing nonsocial play in the preschool: The development and validation of the preschool play behavior scale. *Social Development*, 7, 71-91. <https://doi.org/10.1111/1467-9507.00052>
- Çakır, Ş. G. (2022). 3-6 yaş okul öncesi çocuklarda ebeveyn kabul-ret davranışı ve rekabet stilleri arasındaki ilişki. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 1-13. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/asead/issue/69756/1090740> sayfasından erişilmiştir.
- Çetin, F., Bilbay, A. A., & Kaymak, D. A. (2002). *Araştırmadan uygulamaya çocuklarda sosyal beceriler*. Epsilon.

- Elçi, S. (2021). *Okul öncesi dönem çocuklarının 21. yüzyıl becerileri ile rekabet stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Gencer, R. (2022). *Okul öncesi eğitime devam eden 60-72 aylık çocukların prososyal ve oyun davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Gün, G. G. (2023). *48-66 aylık çocukların zorbalık davranışları ile liderlik özellikleri ve rekabet stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Kaytez, N. & Durualp, E. (2014). Türkiye’de okul öncesinde oyun ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2014(2), 110-123. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/goputeb/issue/7322/95830> sayfasından erişilmiştir.
- Kılınç, N. (2016). *5-6 yaş çocuklarının sosyal beceri ve problem davranışları ile oyun davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Kimmet, E. (2003). *Erken çocuklukta gelişim ve eğitimde yeni yaklaşımlar* (M. Sevinç, Çev.). Morpa Kültür.
- Leff, S. S., Costigan, T., & Power, T. J. (2004). Using participatory-action research to develop a playground-based prevention program. *Journal of School Psychology*, 42, 3–21. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1016/j.jsp.2003.08.005> sayfasından erişilmiştir.
- Leuba, C. (1933). An experimental study of rivalry in young children. *Journal of Comparative Psychology*, 10, 367-378. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/h0070972> sayfasından erişilmiştir.
- Maccoby, E. E. & Jacklin, C. N. (1974). *The psychology of sex differences*. Stanford University.
- Malhotra, D. (2010). The desire to win: The effects of competitive arousal on motivation and behavior. *Organizational Behavior Human Decision Processes*, 111(2010), 139-146. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1016/j.obhdp.2009.11.005> sayfasından erişilmiştir.
- Metin-Aslan, Ö. & Tuğrul, B. (2013). Anaokuluna devam eden çocukların oyun davranışları ve oyunlarında ortaya çıkan zorbalık davranışlarının incelenmesi. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13, 27-41. <https://search.trdizin.gov.tr/tr/yayin/detay/144205> sayfasından erişilmiştir.
- Metin, Ş. (2020). Okul öncesi çocukların oyun davranışları ile kişilerarası problem çözme davranışları arasındaki ilişki. *The Journal of Social Sciences*, 30(30), 153-169. <http://dx.doi.org/10.16990/SOBIDER.4516>
- Mucuk, Y. K. (2020). *60-72 aylık çocukların ebeveynlerinin çocuk yetiştirme tutumları, çocukların ahlaki ve sosyal kural algıları ile oyun davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

- Ogelman, H. G. (2012). Okul öncesi oyun davranış ölçeğini Türkçe'ye uyarlama çalışması. *Uluslararası Hakemli Akademik Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(2), 201-221. <https://gcris.pau.edu.tr/bitstream/11499/42115/1/document%20%2826%29.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Ogelman, H. G., Akdoğan, S., Kahveci, D., & Toklu, D. A. (2022). Küçük çocuklarda oyun davranışları ve sosyal konum. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 8(2), 81-98. <https://doi.org/10.47714/uebt.1126872>
- Ogelman, H. G., Saraç, S., & Abanoz, T. (2023). Küçük çocuklarda psikolojik dayanıklılık ve oyun davranışları. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(1), 1-12. <https://doi.org/10.18026/cbayarsos.1034869>
- Özcan, A. (2010). *Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 60-72 aylık çocukların ahlaki ve sosyal kural algıları, prososyal davranışları ile duygu düzenleme becerileri arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Özçelik, M. (2020). *Okul öncesi dönem çocuklarının sosyal yetkinlik ve rekabet düzeylerinin farklı erken çocukluk eğitimi programları açısından incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Öztürk, F. D. (2019). Okul öncesi 4-6 yaş grubu çocukların bağlanma stilleri ile sosyal beceri düzeyi ve oyun davranışı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Journal of Gifted Education and Creativity*, 6(2), 75-85. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jgedc/issue/48528/582474> sayfasından erişilmiştir.
- Özyürek, A. & Kılınc, N. (2015). Okul öncesi eğitim kurumlarındaki öğrenme merkezlerinin çocukların serbest oyun davranışları üzerine etkisi. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 125-138. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/joiss/issue/10035/286169> sayfasından erişilmiştir.
- Paquette, D., Gagnon, M. N., Bouchard, L., Bigras, M., & Schneider, B. H. (2013). A new tool to explore children's social competencies: The Preschool Competition Questionnaire. *Child Development Research*, 2013, 2-10. <http://dx.doi.org/10.1155/2013/390256>
- Restall, G. & Magill-Evans, J. (1994). Play and preschool children with autism. *American Journal of Occupational Therapy*, 48(2), 113-120. <https://doi.org/10.5014/ajot.48.2.113>
- Rose-Krasnor, L. (1997). The nature of social competence: A theoretical review. *Social Development*, 6(1), 111-135. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1111/j.1467-9507.1997.tb00097.x> sayfasından erişilmiştir.
- Saracho, O. & Spodek, B. (1998). A historical overview of the ories of play. O. Saracho & B. Spodek (Ed.), *Multiple per spectives on play in early childhood education* içinde (s. 1-10). State University of New York.

- Sezici, E. & Yiğit, D. (2019). Okul öncesi çocukların oyuncak tercihleri, oyun davranışları ve sosyal duygusal uyumu arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi. *Hemşirelik Akademik Araştırma Dergisi*, 5(3), 178-187. <https://doi.org/10.5222/jaren.2019.07088>
- Shaffer, D. R. (2008). *Social and personality development*. Cengage Learning, Wadsworth.
- Shure, M. B. & Spivack, G. (1988). Interpersonal cognitive problem solving. R. H. Price, E. L. Cowen, R. P. Lorion, & J. Ramos-McKay (Ed.), *Fourteen ounces of prevention: A casebook for practitioners* içinde (s. 69-82). American Psychological Association.
- Schaefer, C. E. (2013). *Oyun terapisinin temelleri* (B. Tortamış-Özkaya, Çev.). Nobel Akademi.
- Sönmez, S. (2016). Erken çocukluk döneminde bireysel ve ikili grup etkinlik performans algıları: Karşılaştırmalı deneysel bir inceleme. *The Journal of Academic Social Science Studies*(51), 323-333. <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS3469>
- Teke, N. (2019). *Okul öncesi dönemdeki çocukların sınıf ortamındaki sosyal davranışları ile oyun davranışlarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Tsiakara, A. & Digelidis, N. (2014). Assessing preschool children's competitive behaviour: An observational system. *Early Child Development and Care*, 1648-1660. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1043943> sayfasından erişilmiştir.
- Uyanık-Balat, G., Akman, B., & Arslan-Çiftçi, H. (2017). Okul Öncesi Rekabet Ölçeği'nin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(10), 59-71. <https://doi.org/10.16991/INESJOURNAL.1347>
- Uygun, N. & Kozikoğlu, İ. (2019). Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocukların oyun davranışlarının incelenmesi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 9(2), 787-817. <https://doi.org/10.18039/ajesi.582075>
- Von Klitzing, K., Kelsay, K., Emde, R. N., Robinson, J., & Schmitz, S. (2000). Gender-specific characteristics of 5-year-olds' play narratives and associations with behavior ratings. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 39(8), 1017-1023. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1097/00004583-200008000-00017> sayfasından erişilmiştir.
- Yıldız, S. (2023). *Okul öncesi dönem çocuklarının rekabet stilleri, kaygı düzeyleri ve ebeveynlerinin ebeveyn tutumları arasındaki ilişkisinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Yokuş, G. & Konokman, G. Y. (2019). Okul öncesi dönemde çocukların oyun davranışları düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27(3), 1141-1148. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.2722>

Yurdakul, Y., Beyazıt, U., & Ayhan, A. B. (2021). Okul öncesi dönem çocuklarında duyu düzenleme becerileri ile etkileşimli oyun davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(4), 1291-1307. <https://doi.org/10.32709/akusosbil.874538>

Extended Summary

Play is an important factor that helps children's development and helps them adapt to life more easily. Additionally, children relieve their stress and relax through games. Peer ties experienced in the preschool period are a source for children to acquire the required knowledge and skills to get along with other individuals, solve problems and overcome difficulties (Shure and Spivack, 1988). Play behaviors in the preschool period are grouped as social play, solitary-passive play, rough-and-tumble play, silent play and solitary-active play (Coplan and Rubin, 1998). In the preschool period, children exhibit different play behaviors in the environments they enter with their peers. The play behaviors exhibited by children are affected by different competitive behaviors. Competitive behavior is a type of behavior that is inherent in human beings and is exhibited in different ways, and the person aims to stand out in the field in which he competes as a result of competition. These behaviors, including competitive behavior styles, are observed in preschool children and are inherent in the individual, being exhibit in various ways (Sönmez, 2016). Preschool competition styles are classified as task-oriented competition, other-oriented competition, and dominance maintenance hierarchy (Paquette et al., 2013).

When the relevant literature is investigated, it is seen that preschool children's play behaviors and "bullying behaviors, emotional regulation skills, learning centers, social problem-solving skills, psychological resilience, social position, toy preferences and social emotional adaptation, interpersonal problem-solving behaviors, attachment styles and social skill levels" have been studied. There are studies examining the ties between "moral and social rule perceptions, social behaviors in the classroom environment, father attitudes, prosocial behaviors" and they make a restricted contribution to the literature. When the literature on competition styles is scanned, there are studies examining the ties between the competitive styles of preschool children and their "social emotional adaptation and social problem-solving skills, different early childhood education programs, parental attitudes, parental acceptance-rejection behavior, bullying behaviors and leadership characteristics". Therefore, it seems that there are a restricted number of studies in the literature. On the other hand, it is thought that the play behaviors and competition styles of preschool children interact with each other. Play and competitive behaviors observed in social environments can be the cause or consequence of each other. In line with all this information and the clarity in the literature, it is thought that the play behaviors and competition styles of preschool children interact with each other. Examining the tie between play behaviors and competition styles will not only contribute to the

literature but will also guide teachers and contribute significantly to teachers' understanding of children when they encounter these characteristics and to support their practices. In this research, answers were sought to the sub-objective questions below.

1. What are the play behaviors of 60-72-month-old children?
2. What are the competition styles of 60-72-month-old children?
3. Do the play behaviors of 60-72-month-old children vary significantly in terms of their demographic characteristics?
4. Do the competition styles of 60-72-month-old children vary significantly in terms of their demographic characteristics?
5. Is there a significant relationship between 60-72-month-old children's play behaviors and competition styles? If there is a relationship, how is it?

The descriptive survey model, one of the quantitative research models, was used in the study. The study group of the research consisted of 302 children aged 60-72 months attending preschool education in Istanbul in the 2023-2024 academic year. A "Personal Information Form" containing items related to personal information for children and their families was used. "Preschool Play Behavior Scale" was used to determine children's play behaviors and "Preschool Competition Scale" was used to measure their competition styles. The Preschool Play Behavior Scale was improved by Coplan and Rubin in (1998) and adapted into Turkish by Ogelman (2012), and the internal consistency coefficient and test-retest reliability of the entire scale and its sub-dimensions were calculated within the scope of reliability. The Preschool Competitiveness Scale was improved by Paquette et al. (2013) and converted into Turkish by Uyanık-Balat et al. (2017). With the descriptive analysis method, it was inferred which sub-dimensions of the scales are more prone to behaviors. Kolmogorov Smirnov test was conducted for the third, fourth and fifth sub-objective questions of the study. Mann-Whitney-U test and Kruskal-Wallis-H test were applied for the third and fourth sub-objective questions. For the fifth sub-objective question, the correlation was investigated with Spearman's Rank Difference Correlation Coefficient.

Based on the averages, it can be said that children exhibited social play behavior, solitary-passive play, quiet play, push and shove play, and finally solitary-active play behavior, respectively. According to the findings of the second sub-goal, it can be said that task-oriented competition, dominance conservation hierarchy and others-oriented competition styles were exhibited the most, respectively. When the data of the third sub-objective were investigated, the difference between the sub-dimensions of solitary-active play, push and shove play and quiet play behavior within the scope of the play behavior scale and gender was significant. Children's quiet play behaviors differed considerably depending on age. Children's play behaviors do not differ considerably according to the number of siblings and birth order. Children's play behaviors showed significant differences in social

play and solitary-passive play behaviors in terms of the duration of attendance to preschool education institutions. According to the findings acquired within the extent of the fourth sub-objective of the study, it was found that girls showed more tendency in task-oriented competition style than boys. Children's competition styles were investigated in terms of age, and significant differences were found in dominance conservation hierarchy and others-oriented competition style. There was a significant difference in task-oriented competition style of children in terms of the number of siblings. Children's competition styles did not differ significantly in terms of birth order. In the study, a significant difference was found between the duration of children's attendance to preschool education institutions and task-oriented competition and dominance conservation hierarchy competition styles. When the findings related to the main purpose of the study were investigated, a strong positive relationship was found between social play behavior and task-oriented competition style and dominance maintenance hierarchy competition styles, while no relationship was found when children's social play behavior and others-oriented competition styles were investigated. A strong positive relationship was found between pushing and shoving and others-oriented competition style, while a weak negative relationship was found between pushing and shoving play behavior and task-oriented competition style, and a weak positive relationship was found between pushing and shoving play behavior and dominance maintenance hierarchy competition style. By analyzing the data acquired, a weak positive relationship was found between lone-active play behavior and others-oriented competition style, a strong negative relationship was found between lone-active play behavior and task-oriented competition style. Finally, the relationship between children's lone-active play behavior and dominance maintenance competition style was investigated and a weak negative relationship was found.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Bu araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve yazılı hale getirilmesinde araştırmacılar eşit oranda katkı sağlamıştır.

Destek ve Teşekkür Beyanı

Bu araştırmada herhangi bir kurum, kuruluş ya da kişiden destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı

Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur.

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırma, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Araştırma ve Yayın Etik Kurulunun 09.02.2024 tarih ve 01-04 sayılı onayı ile yürütülmüştür.